

Втрата статусу платника єдиного податку четвертої групи: як працювати далі



Лектор: **Світлана Стадник** — головний редактор
видання «Баланс-Агро»

Причини втрати статусу платника ЄП 4 групи

1. Частка сільгосптоварівиробництва менше 75 або 50 %.

Платниками ЄП 4 групи можуть бути сільськогосподарські товаровиробники - юридичні особи незалежно від організаційно-правової форми, у яких частка сільськогосподарського товаровиробництва за попередній податковий (звітний) рік дорівнює або перевищує 75 відсотків.

Для платників, у яких не менше ніж 30 % загальної площі сільгоспугідь та/або земель водного фонду, що перебуває у їхній власності або користуванні, у попередньому податковому (звітному) році розташовувалися не менш як шість місяців на територіях, на яких ведуться (велися) активні бойові дії, або на ТОТ, частка сільгосптоварівиробництва має дорівнювати або перевищувати 50 % (пп. 10.1 підрозд. 8 розд. ХХ ПКУ).

2. Відсутність об'єкту оподаткування.

Об'єктом оподаткування для платників єдиного податку четвертої групи є площа сільськогосподарських угідь (ріллі, сіножатей, пасовищ і багаторічних насаджень) та/або земель водного фонду (внутрішніх водойм, озер, ставків, водосховищ), що перебуває у власності сільськогосподарського товаровиробника або надана йому у користування, у тому числі на умовах оренди або емфітевзису (п. 292-1.1 ПКУ).

3. Здійснення заборонених видів діяльності.

Перелік таких видів діяльності наведений у пп. 291.5-1 ПКУ (перевищення частки доходу від птахівництва, виробництво підакцизних товарів).



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

Причини втрати статусу платника ЄП 4 групи

4. Наявність податкового боргу.

Відповідно до п. 291.5-1 ПКУ не можуть бути платниками ЄП четвертої групи сільгосптоваровиробники, які станом на 1 січня базового (звітного) року (у нас – 2026-го) мають податковий борг, за винятком безнадійного податкового боргу, який виник унаслідок дії обставин непереборної сили (форс-мажору).

Судова практика, яка склалася на сьогодні, свідчить про те, що умова про відсутність податкового боргу стосується лише тих випадків, коли підприємство реєструється єдинником четвертої групи вперше. Якщо ж торік підприємство вже було єдинником, то суди доходять висновку, що податкова не може відмовити їм у продовженні статусу платника ЄП за наявності в них податкового боргу (див., наприклад, постанови КАС Верховного Суду від 12.04.2019 у справі № 2240/2504/18, від 16.04.2018 у справі № 808/657/16, від 08.05.2018 у справі № 816/1088/17, від 02.10.2018 у справі № 805/1307/17-а, від 26.02.2019 у справі № 816/513/17, від 05.03.2019 у справі № 818/606/17).

Проте схоже, що податківці не мають одностайної думки із цього приводу. Адже індивідуальні податкові консультації із цього питання доволі суперечливі. У деяких із них зазначено, що наявність податкового боргу не є підставою для відмови в підтвердженні статусу платника ЄП четвертої групи. Але є й такі, у яких відмовляють у продовженні реєстрації єдинником через наявність податкового боргу на 1 січня звітного року.

Докладно цю проблему висвітлено у статті «У єдинника четвертої групи податковий борг на 1 січня: як не втратити свій статус наступного року» <https://uteka.ua/ua/publication/vydanna-balance-agro-31-praktika-ucheta-balans-agro-274-u-edinshhika-chetvertoj-gruppy-nalogovyi-dolg-na-1-yanvary-a-kak-ne-utrati-svoj-status-v-sleduyushhem-godu>.

5. Фіскальний підхід податківців (помилки у поданій звітності).

Докладно цю проблему висвітлювали у статті: Анулювання статусу єдинника четвертої групи: нова стара практика? <https://uteka.ua/ua/publication/vydanna-balance-agro-31-nalogooblozhenije-balans-agro-275-annulirovanie-statusa-edinshhika-chetvertoj-gruppy-novaya-staraya-praktika>



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

Наслідки переходу на загальну систему оподаткування



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

Переваги перебування на загальній системі оподаткування

1. Податок залежить від реального фінансового результату

На загальній системі підприємство сплачує податок на прибуток (18 %) із фактичного прибутку. Якщо діяльність збиткова або прибуток невеликий (наприклад, рік видався неврожайним або собівартість сільгосппродукції більша за реалізаційні ціни на неї), податок може бути мінімальним або взагалі не сплачуватися.

На 4-й групі податок розраховується від площі землі (нормативної грошової оцінки) незалежно від того, чи отримало підприємство прибуток.

2. Немає обмежень щодо видів діяльності

Наприклад, платники 4 групи не можуть здійснювати діяльність у сфері птахівництва, здійснювати виробництво підакцизних товарів. Також є обмеження по долі доходу від реалізації декоративних рослин, диких тварин і птахів, хутряних виробів і хутра.

3. Для платників податку на прибуток встановлено знижену ставку ПДФО в разі виплати дивідендів

Так, виплачуючи дивіденди своїм засновникам (учасникам), ці платники утримують із них ПДФО за ставкою 5 % (пп. 167.5.2 ПКУ), тоді як платники ЄП утримують податок за ставкою 9 %.

Щоправда, ця перевага не стосується прямо сільгосппідприємств – це більше плюс для його членів (засновників).



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

Недоліки переходу на загальну систему оподаткування

Головний мінус загальної системи – складніший облік і потенційно більше податкове навантаження при високій рентабельності підприємства.

1. Може бути більше податкове навантаження при прибутковій діяльності

На загальній системі сплачується податок на прибуток – 18 % від фінрезультату. Якщо підприємство має хороший прибуток, податкове навантаження може бути значно більшим, ніж на ЄП 4-ї групи, де податок розраховується від площі землі.

2. Складніший податковий та бухгалтерський облік

На загальній системі потрібно вести повний бухгалтерський облік доходів і витрат.

На 4-й групі облік простіший, адже податок не залежить від доходів і витрат. Через контроль витрат, амортизації, резервів податкові органи можуть ставити під сумнів витрати, що призводить до донарахування податку на прибуток. На ЄП 4-ї групи таких ризиків значно менше

3. Втрата пільги з земельного податку для орендодавців

Разом з утратою статусу платника ЄП четвертої групи пільгу із земельного податку втрачають і фізособи – власники землі, які передали її в оренду такому підприємству. Адже відповідно до п. 281.3 ПКУ від сплати земельного податку звільняються власники земельних ділянок, земельних часток (паїв) та землекористувачі за умови передання земельних ділянок і земельних часток (паїв) в оренду єдиннику четвертої групи.

Тобто треба бути готовими до того, що ДПС до 1 липня цього року може надіслати фізособам-орендодавцям податкові повідомлення-рішення про сплату земельного податку.



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

Які податки слід сплачувати на загальній системі оподаткування

Під час перебування платником ЄП четвертої групи сільгоспприємство звільнялось від сплати:

- податку на прибуток;
- земельного податку за землі, що використовуються для ведення сільгосптоваровиробництва;
- рентної плати за спеціальне використання води.

Тепер підприємство стає платником цих податків на загальних підставах (безумовно, за наявності об'єктів оподаткування).



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

Земельний податок

Сільгоспприємство є платником земельного податку, тільки якщо має **у власності або постійному користуванні земельні ділянки** (ст. 269 ПКУ).

Декларацію з плати за землю на 2026 рік потрібно було подати не пізніше 20 лютого. Якщо сільгоспприємство не подало декларацію вчасно (наприклад, дізналося, що його позбавили статусу єдинника четвертої групи після цієї дати), йому слід подати її зараз і розрахувати суму земельного податку із 1 січня по 31 грудня поточного року.

У такому разі підприємство можуть оштрафувати на 340 грн або 1020 грн за несвоєчасне подання декларації (ст. 124 ПКУ).

Майте на увазі! Орендна плата за землі державної та комунальної власності хоч і є податковим платежем, але сплачується незалежно від того, на якій системі оподаткування перебуває підприємство. Тобто в порядку її сплати та подання звітності після переходу на загальну систему нічого не змінилося (таку орендну плату підприємство мало сплачувати і в період перебування єдинником четвертої групи).



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

Рентна плата за спецводокористування

Як єдинник четвертої групи сільгосппідприємство було звільнено від сплати рентної плати за спеціальне використання води. Тепер за умови, що воно відповідає визначенню платника такої плати, підприємство має сплачувати цю ренту на загальних підставах.

Так, платниками рентної плати за спецводокористування є (п. 255.1 ПКУ):

- первинні водокористувачі – суб'єкти господарювання, які використовують та/або передають вторинним користувачам воду, отриману шляхом забору з водних об'єктів;
- суб'єкти господарювання, які використовують воду для потреб гідроенергетики, водного транспорту та рибництва.

Нагадаємо, первинний водокористувач – це суб'єкт господарювання, який має водозабірні споруди та відповідне обладнання для забору води (ч. 3 ст. 42 Водного кодексу України).

Важливо! Сільгосппідприємства, які видобувають і використовують воду зі свердловини, є первинними водокористувачами, а отже, і платниками рентної плати за воду.

Не потрібно сплачувати рентну плату за воду сільгосппідприємству, яке:

- використовує воду виключно для задоволення питних і санітарно-гігієнічних потреб населення, у тому числі для задоволення виключно власних питних і санітарно-гігієнічних потреб (п. 255.2 ПКУ). Санітарно-гігієнічні потреби – це використання води в туалетних, душових, ванних кімнатах та умивальниках, а також для утримання приміщень у належному санітарно-гігієнічному стані;
- не має дозволу на спецводокористування, оскільки видобуває воду обсягом не більше ніж 5 м³ на добу.



Податок на прибуток

Якогось окремого податкового обліку із цього податку немає. Адже об'єктом обкладення податком на прибуток є фінрезультат, визначений у фінансовій звітності за даними бухобліку за звітний період (п. 134.1 ПКУ). Це показник рядка 2290 (зі знаком «+») або 2295 (зі знаком «-») форми № 2 або рядка 2290 форм № 2-м і № 2-мс (зі знаком «+» або «-»).

Тож головне для платників податку на прибуток – грамотно вести бухгалтерський облік доходів і витрат і правильно визначити фінансовий результат своєї діяльності за рік.

Щоправда, деякі підприємства мають коригувати фінрезультат на податкові різниці, передбачені розд. III ПКУ, а також окремими положеннями розд. I, II і XX ПКУ.

Так, платники, які за останній звітний рік (у нас – 2025-й) отримали від усіх видів діяльності дохід, сума якого (за вирахуванням непрямих податків) визначається за правилами бухобліку та:

- перевищує 40 млн грн, коригують фінрезультат на всі різниці, установлені ПКУ. Різниці можуть виникати під час нарахування амортизації на необоротні активи, формування резервів (забезпечень), здійснення фінансових операцій, оподаткування окремих видів діяльності та окремих операцій (ст. 39, 123-1, 138–141, підрозд. 4 розд. XX ПКУ);
- не перевищує 40 млн грн, коригують фінрезультат тільки на різницю з розд. III ПКУ у сумі торішніх податкових збитків (пп. 140.4.2 ПКУ), на різницю, пов'язану з порушенням умов договорів довгострокового страхування (ст. 123-1 ПКУ), а також на різниці за перехідними операціями (підрозд. 4 розд. XX ПКУ).



Податок на прибуток

Як підприємство має звітувати з податку на прибуток – щокварталу чи за рік?

У підприємства, яке перейшло на загальну систему зі спрощеної, звітним періодом є календарний рік (за умови, що воно не збирається вибрати спеціальний звітний період, який починається 1 липня поточного року і закінчується 30 червня наступного року).

При цьому не має значення, який обсяг доходу був у підприємства у 2025 році – до 40 млн грн чи більше.

Як роз'яснюють податківці (ЗІР, категорія 102.20.02, <https://zir.tax.gov.ua/main/bz/view/?src=ques&id=40205>), виробники сільгосппродукції, які перейшли зі спрощеної системи оподаткування на загальну, у першому звітному році застосовують річний податковий (звітний) період для податку на прибуток як новостворені платники такого податку. Тобто річний податковий (звітний) період для них починається з дати переходу на загальну систему і закінчується останнім календарним днем такого річного податкового (звітного) періоду.

Таким чином, уперше ці підприємства подаватимуть декларацію з податку на прибуток за весь 2026 рік (із 1 січня по 31 грудня) до 1 березня 2027 року.



Перехід до 3 групи платників ЄП

Чи може підприємство у 2026 році перейти із загальної системи до третьої групи єдинників?

Так, може, але тільки в разі дотримання таких умов:

- обсяг річного доходу за минулий (2025-й) рік становить не більше ніж **10 091 049** грн (п. 291.4 ПКУ). Для розрахунку такого доходу беруться дані про надходження коштів на розрахунковий рахунок і в касу підприємства (п. 292.6 ПКУ), тобто дохід визнається за касовим методом, а не за правилами бухобліку;
- на дату подання заяви про вибір третьої групи платників ЄП відсутній податковий борг.

Також треба враховувати, що єдинникам третьої групи не дозволено здійснювати розрахунки не в грошовій формі. Зокрема, не можна виплачувати орендну плату в натуральній формі.

Врахуйте, що орендодавців також не матимуть пільгу із сплати земельного податку.



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

Перехід до 3 групи платників ЄП

Від сплати яких податків звільнені платники ЄП 3 групи?

Єдинників третьої групи звільнено від обов'язку нарахування, сплати та подання податкової звітності з таких податків і зборів (п. 297.1 ПКУ):

- податку на прибуток;
- ПДВ, якщо вони вибрали ставку ЄП у розмірі 5 %. До речі, єдинники, які сплачують ЄП за цією ставкою, не зобов'язані реєструватися платниками ПДВ навіть у разі досягнення ними граничного обсягу оподатковуваних операцій, встановленого п. 181.1 ПКУ (1 млн грн за останні 12 звітних місяців);
- земельного податку, крім податку за земельні ділянки, що не використовуються єдинником для провадження господарської діяльності (зокрема, податок необхідно сплачувати за земельні ділянки, що передані в оренду (найм), позичку, на іншому праві користування).

Інші податки та збори єдинники сплачують у загальному порядку.



Перехід до 3 групи платників ЄП

Для реєстрації платником ЄП третьої групи суб'єкт господарювання повинен подати до органу ДПС за місцем своєї реєстрації заяву про застосування спрощеної системи оподаткування.

Ідентифікатор електронної форми – **J0102003**.

Коли подається заява?

Заява подається не пізніше ніж за 15 календарних днів до початку наступного календарного кварталу (пп. 298.1.4 ПКУ). Тож для переходу в третю групу єдинників із 1 квітня 2026 року заяву треба подати не пізніше 16 березня 2026 року.

Разом із заявою слід подати Розрахунок доходу за попередній календарний рік, що передує року переходу на спрощену систему оподаткування. Ідентифікатор електронної форми – **J0102103**.

Тобто на бажання стати єдинником із II кварталу 2026 року підприємство має відобразити в Розрахунку дохід за період із 1 січня по 31 грудня 2025 року.



Перехід до 3 групи платників ЄП

Об'єкт оподаткування

Об'єктом оподаткування для єдинників третьої групи є дохід, отриманий протягом звітного періоду.

Мається на увазі будь-який дохід (включаючи дохід представництв, філій, відділень юрособи), отриманий протягом податкового (звітного) періоду в грошовій формі (готівковій та/або безготівковій), матеріальній або нематеріальній формі, визначеній п. 292.3 ПКУ.

Тобто, дохід розраховується за касовим методом.



Оподаткування перехідних операцій

Ситуація 1

Сільгосппідприємство у 2025 році відвантажило сільгосппродукцію, а оплату отримало у 2026-му

У період, коли підприємство було платником ЄП четвертої групи, відвантаження продукції ніяк не вплинуло на об'єкт оподаткування, адже таким об'єктом є площа земельних ділянок.

Отримання плати за продукцію в період перебування на загальній системі також не вплине на об'єкт обкладення податком на прибуток.

Зверніть увагу! Згідно з п. 4-1 підрозд. 4 розд. ХХ ПКУ фінрезультат до оподаткування збільшується на суму доходу, отриманого як плата за товари (роботи, послуги), відвантажені (виконані, надані) під час перебування на спрощеній системі. Але, як зазначено в цій нормі, вона не поширюється на платників, які були єдинниками четвертої групи.

Тобто сільгосппідприємство, яке отримало плату за товари (роботи, послуги), відвантажені (виконані, надані) в період, коли воно було платником ЄП четвертої групи, не повинне збільшувати фінрезультат до оподаткування на суму такої плати. Тож ця операція ніяк не вплине на податок на прибуток.



Оподаткування перехідних операцій

Ситуація 2

Сільгосп підприємство отримало передоплату за сільгосппродукцію у 2025 році, а відвантажує її у 2026-му

У період перебування підприємства в статусі єдинника четвертої групи отримання передоплати жодним чином не вплинуло на об'єкт оподаткування.

Після переходу на загальну систему операція з відвантаження продукції відображається в податковому обліку за правилами бухобліку: визнається дохід від реалізації та витрати в сумі собівартості продукції. Тобто в кінцевому підсумку податком обкладається прибуток, отриманий від такої операції (доходи мінус витрати).

Ситуація 3

Сільгосп підприємство у 2025 році перерахувало передоплату за ТМЦ, а отримало їх у 2026-му

На об'єкт обкладення податком на прибуток така операція ніяк не вплине. Адже об'єктом оподаткування є прибуток від реалізації товарів (робіт, послуг) (пп. 134.1.1 ПКУ), який визначається за правилами бухобліку. А в бухобліку вартість оприбуткованих товарів визнається в періоді їх реалізації (або реалізації продукції, для виробництва якої вони використані) одночасно з визнанням доходу від такої реалізації.

Такий самий підхід діє і в цій ситуації: ТМЦ отримано в період перебування на спрощеній системі, а оприбутковано в періоді сплати податку на прибуток.



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

Як відзвітувати з мінімального податкового зобов'язання за 2025 рік

Коли підприємство переходить із четвертої групи платників єдиного податку (далі – ЄП) на іншу систему оподаткування (на загальну або до третьої групи єдинників), перед ним постає запитання: як відзвітувати з МПЗ за попередній рік? Адже воно мало б розраховувати МПЗ за 2025 рік у складі декларації єдинника четвертої групи на 2026 рік. Але цю декларацію воно не подає.

Щоб визначити МПЗ, ДПС пропонує колишнім єдинникам четвертої групи подати уточнюючу декларацію (далі – УД) з ЄП за попередній (у нас – 2025-й) рік.

Так, на думку податківців, для визначення МПЗ за попередній (тобто 2025-й) рік слід подати УД єдинника четвертої групи за попередній рік разом із додатком 3, у якому й розраховується така сума МПЗ (ЗІР, категорія 108.02.08, <https://zir.tax.gov.ua/main/bz/view/?src=ques&id=41415>).

Тобто, у складі УД має бути два додатка 3: в одному обчислюється МПЗ за 2024 рік, у другому – за 2025-й.



Як відзвітувати з мінімального податкового зобов'язання за 2025 рік

Підприємство подало на 2026 рік декларацію єдинника разом із додатком 3, де розрахувало МПЗ за 2025 рік, але ДПС не підтвердила реєстрацію платником ЄП четвертої групи. Чи потрібно подавати УД за 2025 рік і чи можна сплатити МПЗ за декларацією на 2026 рік?

Ні, сплатити МПЗ на підставі декларації, поданої на 2026 рік, не можна.

Адже, якщо підприємство виключили з реєстру платників ЄП четвертої групи, декларація вважається неприйнятною і ДПС не нарахує проведе нарахування МПЗ за такою декларацією. Тобто в такому разі для виконання обов'язку з визначення МПЗ за 2025 рік все одно потрібно подати УД за 2025 рік.

В який строк слід подати уточнюючу декларацію?

На жаль, на це запитання податківці не відповіли. Звісно, у Податковому кодексі України (далі – ПКУ) ми також не знайдемо на нього відповіді. Адже ПКУ взагалі не містить норм про звітування з МПЗ у разі втрати статусу платника ЄП четвертої групи.

Тому вважаємо, що колишні єдинники четвертої групи можуть подати УД за 2025 рік у будь-який строк. Але ми радимо зробити це до 1 травня цього року, тобто до спливу строку сплати МПЗ за 2025 рік, установленого для платників ЄП четвертої групи.



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

Як відзвітувати з мінімального податкового зобов'язання за 2025 рік

За якою формою слід подати уточнюючу декларацію у 2026 році?

За загальними правилами УД подається за формою, чинною на дату її подання (п. 50.1 ПКУ). Тобто УД за 2025 рік слід подати за формою, що є чинною у 2026 році.

Електронний ідентифікатор нині чинної форми декларації – **J0103806**.

Якщо в додатку 3 з розрахунком МПЗ за 2025 рік буде визначено суму МПЗ до сплати, то в який строк її слід сплатити?

Такий строк у ПКУ також не визначено. Та й офіційних роз'яснень ДПС немає. Але, оскільки УД подається згідно з п. 50.1 ПКУ (тобто за правилами самостійного виправлення помилок у звітності, відповідно до яких суму недоплати потрібно сплатити до подання УД), радимо сплатити додатну (позитивну) різницю до подання УД.



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

Як відзвітувати з мінімального податкового зобов'язання за 2025 рік

Які додатки необхідно подати разом з уточнюючою декларацією?

Разом з УД потрібно подати всі додатки, які були подані з декларацією за 2025 рік, і додатково один додаток 3 із розрахунком МПЗ за 2025 рік.

Отже, разом з УД подаються:

- додаток 1, в якому мають бути відображені відомості про земельні ділянки, які перебували у власності чи користуванні у 2025 році. При цьому й УД, і додаток 1 слід подати з урахуванням усіх минулорічних уточнень, тобто з даними останньої УД;
- додаток 3 з розрахунком МПЗ за 2024 рік. Він подається без змін (тобто з показниками, наведеними в загальній (звітній) декларації за 2025 рік);
- додаток 3 з розрахунком МПЗ за 2025 рік.

Тобто в складі УД буде два додатки 3. Як показує практика, програмне забезпечення це дозволяє.

Зверніть увагу! Розрахунок частки сільгосптоваровиробництва разом з УД подавати не потрібно.



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

Як відзвітувати з мінімального податкового зобов'язання за 2025 рік

Додаток 3 заповнюється до кожної УД, як загальної, так і звітних, адже він є невід'ємною частиною декларації. При цьому в додатку 3 до загальної УД обчислюють МПЗ щодо всієї площі сільгоспугідь, які перебували у власності/користуванні платника у 2025 році. А у звітних УД відображається тільки МПЗ щодо земельних ділянок, розташованих на території територіальної громади, щодо якої подається така декларація.

Різниця між загальним МПЗ і загальною сумою сплачених податків розраховується в додатку 3 до загальної УД. А в додатку 3 до звітних УД така різниця (тільки додатна) розподіляється пропорційно до площі сільгоспугідь, розташованих на території відповідної територіальної громади.

Докладно про визначення МПЗ за 2025 рік і порядок заповнення додатка 3 читайте в статті тут: <https://uteka.ua/ua/publication/vydanna-balance-agro-31-nalogooblozhenije-balans-agro-275-poryadok-opredeleniya-minimalnogo-nalogovogo-obyazatelstva-za-2025-god-edinshhikami-chetvertoj-gruppy>.

Додатна (позитивна) різниця, відображена в рядку 04 додатка 3 до загальної чи звітної УД, переноситься до рядка 4 відповідної УД. Якщо отримано від'ємну різницю, то до рядка 4 УД вона не переноситься.



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

Як відзвітувати з мінімального податкового зобов'язання за 2025 рік

Приклад

Додатна (позитивна) різниця між загальним МПЗ і загальною сумою сплачених податків за 2025 рік, розрахована в додатку 3 (ряд. 04), становить **41 320** грн.

Для заповнення УД візьмемо такі умовні дані:

позитивне значення МПЗ за 2024 рік, розраховане у 2025 році, – **40 000** грн;

сума ЄП за 2025 рік – **7 824,67** грн.

У разі заповнення УД необхідно:

- додатне значення МПЗ за 2024 (40 000 грн) і 2025 (41 320 грн) роки перенести до графі 7 рядка 4;
- додатне значення МПЗ за 2025 рік відобразити в графі 7 рядка 7. Цю суму слід сплатити до подання УД.



Як відзвітувати з мінімального податкового зобов'язання за 2025 рік

Фрагмент уточнюючої декларації єдинника четвертої групи за 2025 рік

Розрахункова частина декларації для юридичних осіб

Одиниці виміру: гектари - з чотирма десятковими знаками,
гривні - з двома десятковими знаками

№ з/п	Категорія земель	Площа земельної ділянки ¹⁰	Нормативна грошова оцінка одиниці площі земельної ділянки	Ставка податку (% до нормативної грошової оцінки земельної ділянки)	Річна сума податку (графа 3 × графа 4 × графа 5 / 100)	I квартал	II квартал	III квартал	IV квартал
						графа 6 × 10 / 100 / (кількість календарних днів у кварталі) × (кількість календарних днів користування та/або володіння землею) ¹¹	графа 6 × 50 / 100 / (кількість календарних днів у кварталі) × (кількість календарних днів користування та/або володіння землею) ¹¹	графа 6 × 30 / 100 / (кількість календарних днів у кварталі) × (кількість календарних днів користування та/або володіння землею) ¹¹	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Землі сільськогосподарського призначення (сільськогосподарські угіддя, у тому числі для сільськогосподарських товаровиробників, які спеціалізуються на виробництві (виращуванні) та переробці продукції рослинництва на закритому ґрунті)								
1.1 ¹²	Рілля, всього	24,6000							
1.1.2	Рілля 1	9,2000	26114,13	0,95	2282,37	228,24	228,24	1141,19	684,71
1.1.3	Рілля 2	8,6000	29000,00	0,95	2369,30	236,93	236,93	1184,65	710,79
1.1.4	Рілля 3	6,8000	30000,00	0,95	1938,00	193,80	193,80	969,00	581,40
1.2 ¹²	Сіножаті, всього	10,4000	12500,00	0,95	1235,00	123,50	123,50	617,50	370,50
1.3 ¹²	Пасовища, всього								
1.4 ¹²	Багаторічні насадження, всього								
2 ¹²	Землі водного фонду, всього								
3	Нараховано на 2025__ рік, всього (сума рядків 1, 2 графа 7 - 10)				7824,67	782,47	782,47	3912,34	2347,40
4	Позитивне значення різниці між сумою загального мінімального податкового зобов'язання та загальною сумою сплачених податків, зборів, платежів та витрат на оренду земельних ділянок (рядок 4 графа 3 розділу II додатка 3 до цієї податкової декларації)*					81320,00	x	x	x
5	Загальні податкові зобов'язання з єдиного податку (сума рядків 3, 4 графа 6 - 10)					82102,47	782,47	3912,34	2347,40
6 ¹³	Нараховано на 2025__ рік за даними раніше поданої декларації (рядок 5 декларації, що уточнюється)					40782,47	782,47	3912,34	2347,40
7 ¹³	Нараховано до збільшення податкового зобов'язання на 20__ рік на періоди, за якими не настав термін сплати (позитивне значення (рядок 5 - рядок 6))					41320,00			



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

Коли підприємство може повернутися до четвертої групи єдинників

У ПКУ є спеціальна норма, яка регулює порядок повернення статусу платника ЄП четвертої групи.

Так, відповідно до пп. 298.8.8 ПКУ сільгосптоваровиробника повторно можуть включити до четвертої групи платників ЄП **не раніше ніж через два календарних роки після його переходу на застосування ставки ЄП, визначеної для єдинників іншої групи, або анулювання його попередньої реєстрації єдинником четвертої групи.**

Наприклад, якщо підприємство перейшло на іншу систему оподаткування з 1 січня 2026 року, повернутися до четвертої групи платників ЄП воно зможе не раніше 1 січня 2028 року.

Але у цього правила є виняток. Так, норми пп. 298.8.8 ПКУ не застосовуються в разі анулювання реєстрації юрособи платником ЄП четвертої групи за ініціативою контролюючого органу. Тобто, якщо підприємство втратило статус єдинника четвертої групи не з власного бажання, а за ініціативою органу ДПС, уже з наступного року воно може повернути собі цей статус.



Коли підприємство може повернутися до четвертої групи єдинників

Причини, з яких єдинника виключають з реєстру платників ЄП 4 групи наведені у п. 299.10 ПКУ.

Так, реєстрація єдинником четвертої групи є безстроковою та може бути анульована шляхом виключення з реєстру платників за рішенням контролюючого органу в разі:

- 1) подання платником податку заяви щодо відмови від застосування спрощеної системи у зв'язку з переходом на сплату інших податків і зборів, визначених ПКУ, – в останній день календарного кварталу, в якому подано таку заяву;
- 2) припинення юрособи (крім перетворення) або припинення підприємницької діяльності фізособою-підприємцем відповідно до закону – в день отримання відповідним контролюючим органом від держреєстратора повідомлення про проведення держреєстрації такого припинення;
- 3) у випадках, визначених пп. 298.2.3 і 298.8.6 ПКУ;
- 4) якщо в податковому (звітному) році частка сільгосптоваровиробництва юрособи – платника ЄП четвертої групи становить менш як 75 %;**
- 5) якщо єдинник четвертої групи не подав податкову звітність, передбачену пп. 295.9.1 та 298.8.1 ПКУ;**
- б) набуття платником податку статусу резидента Дія Сіті – в останній день календарного кварталу, в якому платник набув цей статус.

Єдинників четвертої групи – юросіб із цього переліку можуть стосуватися тільки пункти 4 та 5.



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

Коли підприємство може повернутися до четвертої групи єдинників

Отже, якщо сільгосппідприємство втратило статус платника ЄП четвертої групи за рішенням (за ініціативою) органу ДПС, то вже з наступного після переходу на іншу систему оподаткування року воно може претендувати на реєстрацію єдинником четвертої групи (за умови відповідності вимогам до такого статусу).

Як отримати рішення органу ДПС про анулювання реєстрації платником ЄП четвертої групи?

Порядок отримання такого рішення залежить від того, на яких підставах анульовано реєстрацію платника ЄП четвертої групи і чи подавало підприємство звітність з ЄП на поточний рік.

Варіант 1. Звітність було подано

Якщо підприємство відзвітувало з ЄП, але звітність свідчить, що воно не відповідає умовам реєстрації (продовження реєстрації) таким платником (наприклад, частка сільгосптоваровиробництва менша ніж 75 %), орган ДПС повинен надати письмову вмотивовану відмову в наданні статусу платника ЄП (п. 299.5 ПКУ).

ПКУ дає податківцям на це два робочих дні з дня подання звітності. Проте на практиці прийняття такого рішення займає не менше ніж 30 к. д.

На це звертають увагу і податківці в ЗІР (категорія 108.02.06, <https://zir.tax.gov.ua/main/bz/view/?src=ques&id=44070>). Так, контролюючий орган за місцем обліку (місцезнаходженням) юрособи надає письмову вмотивовану відмову в реєстрації платником ЄП четвертої групи протягом 30 к. д., що настають за останнім днем подання декларації цим єдинником.



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

Коли підприємство може повернутися до четвертої групи єдинників

Зверніть увагу! Якщо орган ДПС не надіслав рішення про анулювання реєстрації платником ЄП четвертої групи, підприємство може звернутися до нього для отримання такого рішення. Це можна зробити в приватній частині електронного кабінету через меню «Листування з ДПС». За допомогою цього сервісу платник має надіслати до органу ДПС за місцем своєї реєстрації листа в довільній формі, в якому запросити рішення про надання/ненадання статусу єдинника четвертої групи на поточний рік.

Очевидно, що отримана від органу ДПС відповідь міститиме відмову в наданні цього статусу на поточний рік, яка і буде підставою вважати, що анулювання реєстрації єдинника четвертої групи відбулося за рішенням контролюючого органу.

Варіант 2. Звітність не було подано

У такому разі податковий орган не повинен самостійно надсилати рішення про анулювання реєстрації платника ЄП четвертої групи. Проте платник може самостійно звернутися до органу ДПС і запросити таке рішення. Це можна зробити і в приватній частині електронного кабінету через меню «Листування з ДПС». На підставі такого звернення податковий орган зобов'язаний надіслати рішення про анулювання реєстрації єдинника четвертої групи згідно з пп. 5 п. 299.10 ПКУ (через неподання звітності з ЄП).



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



Дякуємо за увагу!



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua